

شکست محاسبات عربی

یادداشت

میراحمد رضا مشرف
پژوهشگر مسائل بین الملل

تجاوز آشکار و بی پروای رژیم صهیونیستی به قطر، جهان عرب و به خصوص زمامداران کشورهای حاشیه خلیج فارس را در شوک بزرگی فرو برد. این زمامداران سالیان سال بود که می خواستند مسئله فلسطین را از چهارچوب اختلافات فراگیر عربی - یهودی، به سطح تنش سرزمینی و ارضی میان فلسطینی ها و یهودیان تنزل دهند. ورود یک به یک و تدریجی آن ها به توافق ابراهیم، آن هم در شرایط بی توجهی محض به سرنوشت فلسطینی ها و اشغال سرزمین های اسلامی همچون بیت المقدس، دقیقاً در همین چهارچوب باز تعریف می شود. حتی واقعه ۷ اکتبر و به دنبال آن جنایات و نسل کشی رژیم صهیونیستی در لبنان و غزه نیز نتوانست آن ها را از این خواب غفلت بیدار کند که از نظر تل آویو فوق زیادی میان فلسطینیان و دیگر اعراب وجود ندارد. در سایه بی تفاوتی و پرهیز جهان عرب از درگیری جدید با رژیم صهیونیستی، رژیم صهیونیستی جرئت پیدا کرد تا یک عضو دیگر جامعه عرب یعنی سوریه را نیز مورد حملات مکرر خود قرار دهد. در حالی که تل آویو گام به گام در حال پیشروی به سوی جهان عرب بود، اعراب و به خصوص کشورهای حاشیه خلیج فارس به شراکت خود با آمریکا و چتر امنیتی واشنگتن بر سرشان دلخوش کرده بودند. اکنون حمله به قطر اشتباه بودن اغلب و یاد واقع تمامی این محاسبات را به رخ کشیده است. حالا اعراب با سؤال های زیادی مواجه شده اند؛ آیا صهیونیست ها به دنبال اجرایی ساختن نقشه سرزمین موعود یهودیان هستند؟ کدام کشور عربی و یا اسلامی هدف بعدی رژیم صهیونیستی خواهد بود؟ آیا آمریکایی ها به پیمان های امنیتی خود با اعراب پایبند مانده و از آن ها در برابر این تهاجم دفاع خواهند کرد؟ این ها سؤالاتی است که این روزها نه تنها ذهن زمامداران عرب، بلکه جامعه و منتخبان آن ها را نیز به خود مشغول کرده است. در همین راستا اندیشکده «افکار» وابسته به مؤسسه شورای خاورمیانه، مصاحبه ای با چند تن از تحلیلگران برجسته عرب انجام داده و سؤالاتی از آن ها در مورد تأثیرات منطقه ای و بین المللی حمله رژیم صهیونیستی به قطر پرسیده است. در این جا به خلاصه ای از این پرسش و پاسخ ها می پردازیم تا ماهیت مواضع جامعه و منتخبان عربی در مورد موقعیت پیش آمده، بیش از پیش برابمان روشن شود.

حمله اسرائیل به قطر؛ مرگ دیپلماسی

«دالیه غانم» یکی از تحلیلگران برجسته عرب، به این تهاجم از زاویه اثرات آن بر روند دیپلماسی و فرایند میانجی گری در جهان توجه نشان می دهد. غانم تأکید می کند که حمله اسرائیل به دوحه شوک عمیقی به شیوه جهانی دیپلماسی وارد کرده و آینده میانجی گری بین المللی را به شکل جدی زیر سؤال برده است. در واقع اقدام اسرائیل فراتر از یک عملیات نظامی است. این یک حمله مستقیم به اصل بنیادی بی طرفی است که زیر بنای حل و فصل مسالمت آمیز مناقشات بین المللی را پایه ریزی می کند. به گفته نخست وزیر قطر این حمله یک «ترویسوم دولتی» و تلاشی عمدی برای خرابکاری برای حصول توافق از طریق مذاکره است. این اقدام گستاخانه احتمالاً قطر را ناچار به از ربابی مجدد در نقش میانجی گری خود و رهبری حماس را ناچار به رفتن به مکان هایی خواهد کرد که دسترسی کمتری به آن ها امکان پذیر و به تبع آن روند گفتگوها نیز بسیار دشوارتر خواهد شد. آمادگی اسرائیل برای هدف قرار دادن یک میانجی، پیامی ترسناک به دیگر کشور ها ارسال می کند؛ تعهد به دیپلماسی اکنون می تواند باعث هدف قرار گرفتن یک کشور شود. این رویه جدید و خطرناک، چهارچوب راه حل مسالمت آمیز را تضعیف می کند و تغییر به سوی دنیایی را نشان می دهد که در آن دیپلماسی دیگر یک سپر نیست، بلکه یک هدف است. در چنین جهانی که دیپلماسی به طور فزاینده ای با اقدامات نظامی یکجانبه کشورهای سرکشی مانند اسرائیل تضعیف می شود، میانجی ها در مقابل یک سؤال هشدار دهنده قرار خواهند گرفت؛ آیا اکنون بهای صلح، خطر بروز جنگ خواهد بود؟

اسرائیل؛ از تلاش برای بازدارندگی تا کوشش برای سلطه

«عمر اچ رحمان» از نویسه ای دیگر به این موضوع توجه نشان می دهد. حمله اسرائیل به کشور مستقل قطر، فقط می تواند نشان دهنده اهمیت یک نکته باشد؛ البته اگر این نکته تاکنون و بعد از دو سال نسل کشی در غزه هنوز مشخص نشده باشد؛ این که اسرائیل مهم ترین تهدید برای امنیت منطقه ای و جهانی است.

ادامه در صفحه ۱۴

فرهنگستان

شماره ۴۵۰۶
صفحه ۱۶
تومان ۱۰۰۰۰
سه شنبه ۲۵ شهریور ۱۴۰۴
۲۳ ربیع الاول ۱۴۴۷
۱۶ سپتامبر ۲۰۲۵

جنبش توّابین؟

حکام عرب در نشست دوحه می توانند تصمیمی بگیرند که منجر به

راهبرد جدی علیه بحران آفرینی صهیونیست ها شود؟

ایران می تواند محور تعامل در این تصمیم جدید باشد

رئیس جمهور در دوحه از نقش ترامپ
در وحشی گری های صهیونیست ها گفت

کار آمریکاست

۳ وزیر در فهرست تغییر

۲ اگر دولت دست به ترمیم کابینه در جهت کارآمدی نزند، ممکن است مجلس برخی وزرا را استیضاح کند

غیبت طبقه متوسط حتی در پلتفرم

۱۳ «فرهیختگان» درونمایه سریال های ۵ سال اخیر شبکه نمایش خانگی را بررسی می کند

طرح دولتی شدن پیش دبستانی ها جدی می شود؟

عدالت آموزشی
یک گام به جلو

«فرهیختگان» همزمان با شروع سال تحصیلی، امکانات حوزه دانشجویی دانشگاه آزاد را بررسی می کند

خیالتان
بابت امکانات راحت

